

er 2,7 milliárdur upp í 5,4 milliárdir norskar krónur. Orsökina til at norðurlandski flögubankinn hefur seitt á Norðurlandsministararáðið um at tvífalda ánimöguleikarnar hjá tovinum er m.a. tann iðgvið öktu eftirspurningun eftir lánunum. Tey seinustu árinu hefur hesin bankin ökt lánveitingarnar við í miðal 24% um árið. Eisini Føroyar hava ut í lánunum frá hesum bankanum.

Nevndin fyri bankan skjýtur upp, at hækkingin kapitalinum kemur frá ímalodunum við tað at ey økja sínir veðhald, at ey beinleiðis gjalda 30 mill. svenskar krónur og at 10 mill. svenskar krónur verða fluttar frá ykagrunni bankans til sjálfvan grundkapitalin.

A fundinum í Havn avgjordu teir norðurlandsku amstarvsráðharrarnir eisni at jætta figging til iakrar norðurlandskarráðgjafingarnar innan matvæðiskjóð. Harumframt varð góðtikið at rinda úteidslur til kanningar í samband við Nordsat og skt norðurlandskt granskingsamarbeidið.

Jan.

Vit prenta her eina grein um Hans Kühne, sum herfyri fór frá sum aðalskrivari í Norðurlandska Ministararáðnum. Í hesi grein verður nomið við fleiri av teimum týðningarmestu spurningunum í ti norðurlandska samarbeiðinum:

— Det nordiske samarbejde vil beholde sin gennemslagskraft i firserne. På trods af økonomiske vanskeligheder i flere af de nordiske lande har regeringerne kunnet tilføje samarbejdet voksende ressourcer.

— I dag kræver ca. 270 samarbejdsprojekter, femten institutioner og den løbende administrationsvirksomhed, at man fra det almindelige budget ved behov kan regne med penge på bordet. I tidligere årtier klarede man samarbejdet uden disse ressourcer.

Det er naturligt, at Nordisk Ministerråds afgående generalsekretær Hans Kühne, 63, reflekterer over det nordiske samarbejdes ressourcer. Ministerrådet har virket i snart 10 år. Ambassadør Hans Kühne, Danmark, er den anden generalsekretær i ministerrådet, som nu afgår efter at have fuldført fire års tjeneste på sekretariatet i Oslo.

Da Hans Kühne tiltrådte, var Nordisk Ministerråds årsbudget knap 50 millioner NOK. Hans efterfølger Ragnar Sohlman overtager en økonomist ramme for virksomheden, som er tre gange så stor, for næste år 150 millioner NOK. Selvom ministerrådet arbejder på vej fra en opbygnings- til en konsolideringsfase, anser Hans Kühne, at tildelingen af ressourcer bekræfter de nordiske regeringers vilje til at videreføre og udvide det nor-

diske samarbejde.

Nye samarbejdssopgaver lanceres som regel først som et projekt. Hvis erfaringen viser, at der findes et permanent behov for samarbejde indenfor det aktuelle område, bliver samarbejdet lagt i faste rammer, ved at en institution oprettes. Det samarbejde, der allerede er etableret og lagt i faste rammer, ville være betydningsfuldt og så uden udvidelse. Samarbejdets styrke ligger i dets store bredde og i dets særlige muligheder for i fællesskab at løse konkrete opgaver. Dette giver bedre resultater og sparer på ressourcer. Et typisk eksempel, som Hans Kühne husker fra sin fireårsperiode, er Den Nordiske Genbanken i Lund, Sverige, som blev grundlagt i slutningen af halvtredserne. I genbankens regie opsamles og lagres frø fra vore almindelige nordiske plantevækster. I årtier og måske århundreder tager man vare på væksterens arveanlæg for ved behov at kunne tage livsduelige og hærde sorter frem, hvis overraskende sygdomme eller fremskreden forurening skulle ødelægge de sorter, som kommende generationer er afhængige af i sin levnedsmiddelforsyning.

Et andet positivt eksempel er oprettelsen af et system for nordisk samarbejde om projektsupport.

Statsministrene viser vej

Generalsekretær Kühne er også glad for, at de nordiske statsministre har givet en vigtig og klar besked. Nye væsentlige samarbejdsaktiviteter i det nordiske skal finansieres med »riske« midler, dvs. særligt anviste ressourcer. På denne måde fik Den Nordiske Industriefond sin påfaldende store bevilling for 1983, en forøgelse på næsten tredive procent.

Den politiske vilje og de politiske initiativer fra Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd er af afgørende betydning for fremdriften i det videre samarbejde. Samtidig er den fortsatte negative effekt, som skabes af politiske krav og forventninger, som samarbejdet ikke kan opfylde, et problem i det nordiske samarbejde, ikke mindst i offentlighedens øjne. Samarbejdet kan ikke løse akutte problemer, som de nordiske lande ikke engang formår at løse på det nationale plan, f.eks. den nuværende økonomiske krise. Ved at satse på en række konkrete samarbejdsområder, kan samarbejdet på længere sigt bidrage til at styrke de nordiske landes økonomier. Men også fælles undersøgelse af problemerne kan bidrage til nationale løsninger.

Milepæle i samarbejdet

Nordiske konventioner er centrale led i samarbejdet, som f.eks. aftalerne om fælles nordisk arbejdsmarked og fælles nordisk lovgivning. Politisk set udgør de milepæle. Dette kan imidlertid føre til politisk betonedet krav om nye konventioner og fælles lovgivning, hvor fællesskabet bliver et mål i sig selv. Det bliver ofte sagt, at den bedste løsning, at man nøjes med den grad af

fællesskab, som er en følge af, at grundlæggende fælles erfaringer udformes til nationale regler.

Et samarbejde mellem fem selvstændige lande er som et stort sejskib. Det fortsætter kursen og kan kun langsomt og med besvær ledes ind i nye baner. Hans Kühne mener, at de seneste år har nødvendiggjort en kursjustering. Man ved bedre end tidligere, hvordan sager skal gennemføres, hvordan de realistiske målsætninger ser ud, og hvor grænsen for økonomiske forpligtelser går.

Firsernes store spørgsmål indenfor det nordiske samarbejde er de samme, som udgør en slagt skæbnespørgsmål for de fleste af de vestlige økonomier, og som står centralt i den nationale debat i de nordiske lande. Også i det nordiske samarbejde arbejder man med programmer for energisamarbejde, industrisporøgsmål og beskæftigelsesproblemer og meget forskningsamarbejde. Vi oplever også, at disse vanskelige samfundspørgsmål går på tværs af almindelige sektorgrænser. Dette stiller nye krav til samarbejdsorganisering og krav om, at de snævre

nordiske ressourcer — både med hensyn til midler og arbejdskraft — nå kunne anvendes fleksibelt. Også i samspillet mellem Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd kan der være behov for at se på samarbejdsformer og opgavetfordelingen, efter at ministerrådet nu har et arts virksomhed bag sig.

EF ingen hindring

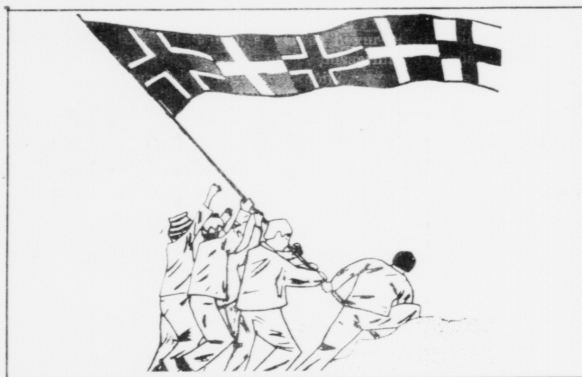
Hans Kühne som dansk betragter Danmarks deltagelse i det nordiske samarbejde, oplever han ikke, at Danmarks EF-medlemskab i væsentlig grad er til hinder for det nordiske samarbejde. Dette hænger sammen med, at også de andre nordiske lande samarbejder med EF og at det nordiske samarbejde i stor udstrækning tager samarbejdsspørgsmål op, som ikke indgår i EF-samarbejdet. Det hører sammen med landenes nationale prioriteringer, at de nordiske lande kan indtage forskellige standpunkter til nordiske samarbejdsspørgsmål. Det er f.eks. klart, at Danmark i nordisk regionalpolitik ikke har de samme interesser som Finland eller Norge. På den anden side kan f.eks. Norge

med sine energiresourcer have andre synspunkter på energisektoren end de øvrige nordiske lande.

»Som hjemme«

Jeg oplevede ikke noget kulturchok, da jeg fra en såkaldt udepost i dansk diplomati kom til Nordisk Ministerråd, siger ambassadør Kühne: at komme til Norge føltes som at komme hjem. I arbejdet føles det mere, som om jeg sidder hjemme i et nordisk ministerium end ude. I sammenligning med almindeligt internationalt samarbejde er det nordiske samarbejde eksempelvis ikke bureaukratisk. Men det er klart, smiler den venligt og fredsommelige dansker, at man af og til har haft brug for sin diplomatistiske træning. Indenfor det nordiske sekretariat findes der jo fem nationaliteter og mange personligheder, og det har nu og da ikke skadet med lidt diplomatistiske indsatser. Når Hans Kühne nu vender tilbage til det danske UD, sammenfatter han fire års hårdt arbejde i en enkelt men overbevisende sætning:

— Jeg forlader Oslo som klippfast nordist.

Leiga
ella
keyp
SAM
forskallings-
skipan

Faroeram

tlf. 14917

Apole

Ráðgevangi verk-
frøðingafelag innan
el-projektering.

tlf. 11927
tlf. 61656

Tórøya Bjór

Tórshavn tlf. 13434
Leirvík tlf. 43038
Klaksvík tlf. 55454
Tvøroyri tlf. 71025

SIDAN 1888

Restorffs

Bryggjari
tlf. 14728

svarar eisini aftan á
kl. 17.

FALK-
dráttur

Upphálán og
sleip + streym-
geving.

Tlf. 12403
& 14545

ATLAS

Tlf.:

ATLAS

14477

BUDIN

Meginfelag Útróðrarmanna:

Virkini hava nú fingið 60 mill. kr. í sín part!

MÚ heldur, at veiðiflotin átti at fingið ein munandi part av hesum

Virkini hava ráð at gjalda umleið 60 mill. kr. meira árliga í avrokningarprisi, enn tey hava goldið. Av røttum átti ein stórir partur av hesum 60 mill. kr. komið veiðiflotanum til góðar í staðin fyri, at tað fer til virkini.

Hetta vil Meginfelag Útróðrarmanna vera við í einum skrivi til ráðskanevndina. Starvsnevndin í MÚ hevði fund í

siðstu viku.

MÚ hevur gjørt skriv, at tey nevndin fyri ráðskagrunnin hevur samtykt at lækka tilvirkingarlønina heilt munandi, tá avrokningarprisin verður útroknaður.

MÚ visir á, at saman við tí hækkaða úrtokuprosentinum, sum nevndin samtykti í fjør heyst, vil hetta siga, at virkini hava havt ráð at gjalda 60 mill. kr. meira árliga í avrokningarprisi, enn tey hava goldið.

Somuleiðis visir meginfelagið á, at nevndin hevur samtykt at hækka skiftisavlopið til virkini frá 67 oyrum upp í 1,41 kr. fyri hvørt kilo. Hetta

førir við sær, at avrokningarprisin lækkar í sama mun.

Gjøgnum umboð okkara í grunninum hava vit mótmælt hesari ógvusligi broytingini í skiftisavlopinum, sum hevur við sær, at meginparturin av tí, sum spart verður við stórra úrtokuprosenti og lægri tilvirkingarløn, nú verður lagt aftur til virkini í hesum hækkaða skiftisavlopi, sigur MÚ.

At enda heitir MÚ at rætta henda skeivleikan, soleiðis at ein munandi partur av hesum peningi — tær 60 mill. kr. — verður lagdur á avreiðingarprisin til veiðiforini.